



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

<u>התובעת</u>	יסודות מערכות אלומיניום בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד ברטלר	בעניין:
<u>הנתבעת</u>	שגיא י.א. להנדסה ולבנין בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד צימרמן וגניסלב	
	-- נגד --	

פסק - דין

1

לפיצויים בסך 2,655,691 ש"ח בגין הפרת חוזה, הוגשה ע"י יסודות מערכות אלומיניום בע"מ, ("התובעת") נגד שגיא י.א. להנדסה ולבנין בע"מ, חברה קבלנית לעבודות בניה ("הנתבעת"). הנתבעת הגישה תביעה שכנגד בסך 1,449,736 ש"ח.

5

עובדות

הנתבעת, חברה קבלנית, זכתה במכרז לבניית פרויקט מנהלת משרד החקלאות בראשון לציון. התובעת עוסקת בעבודות אלומיניום, וסוכנת של "ספא פרונט" - יצרנית אלומיניום ידועה בשפ"יה, התקשרה בחוזה עם הנתבעת, לביצוע עבודות האלומיניום והזכוכית בפרוייקט. בחוזה מה-10.9.1995 שנוסח ע"י הנתבעת, סוכמו תניות ההתקשרות. בסעיפים 5-7 נאמר:

- 12 "5. תנאי תשלום: שוטף + 45, בגין יתרת ערך האספקה בפועל, לאחר קיזוז
- 13 מקדמה.
- 14 מקדמה בגובה אומדן ערך האלומיניום והזכוכית בפרוייקט כנגד ערבויות
- 15 למקדמה: ערבות בנקאית בנוסח שיאושר ע"י הבנק והחברה.
- 16 6. בטחונות לביצוע מלא ומדוייק של העבודות בהתאם להסכם זה: שטר
- 17 בטחון, 7.5% מהיקף העבודה.
- 18 7. ערבויות טיב: הארכת שטר הבטחון לתקופת הבדק".
- 19

הצדדים סיכמו על מקדמה בסך 2 מליון ש"ח, שתשולם לידי התובעת לאחר חתימת החוזה. התובעת החלה בעבודות הכנה לביצוע הפרוייקט, שכרה עובדים והזמינה אלומיניום מהחברה השפ"ית, אשר החלה בביצוע ההזמנה לפי התוכניות. אולם תשלום המקדמה בושש לבוא. כל בקשת התובעת לקבלת הכספים לא נענו.



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1
הנתבעת התנתה את תשלום המקדמה בהפקדת ערבות בנקאית מוסבת לבנק המלווה את הפרוייקט, בנק לאומי לישראל בע"מ ("הבנק המלווה"). בכתב הערבות שדרשה הנתבעת, אשר נוסח על ידי הבנק המלווה, נאמר:
- 5
- 6 "ערבות זו ניתנת להסבה לבנק לאומי לישראל בע"מ, סניף כפר שמריהו
- 7 לחשבון ליווי פרוייקט בניית משרד החקלאות בראשל"צ של שגיא י.א.
- 8 להנדסה ובניין בע"מ 76-066000". (נספח כא לכתב התביעה).
- 9
- התובעת הביעה נכונות להפקיד ערבות בנקאית בגובה המקדמה לפקודת הנתבעת, אולם סירבה להפקוד ערבות הניתנת להסבה. לטענתה הוסכם בחוזה על ערבות בנקאית לטובת הנתבעת בלבד. בנק הפועלים שבו התנהל חשבון התובעת, התנה הסכמתו לערבות ניתנת להסבה בביטחונות בגובה 100% מסכום המקדמה. דרישה זו מאיינת לטענת התובעת, את תכלית המקדמה. ב-26.11.96 שלחה התובעת ערבות בנקאית של בנק הפועלים לביצוע מקדמה (נספח כו' לכתב התביעה). בסעיף 5 לכתב הערבות נאמר:
- 16 "ערבות זו אינה ניתנת להעברה או להסבה".
- 17
- הנתבעת טענה כי לא קיבלה את הערבות הבנקאית שממילא הונפקה לאחר שהחוזה בוטל על ידה. ב-18.11.96 נשלחה הודעת הביטול ע"י הנתבעת:
- 20
- 21 "הנדון: פרוייקט הקמת משרד החקלאות בראשון לציון
- 22
- 23 1. ביום 10.9.95 נחתם בינינו הסכם על פיו התחייבתם לבצע עבורנו את
- 24 עבודות האלומיניום בפרוייקט שבנדון (להלן "העבודות").
- 25 2. חרף האמור בהסכם, וחרף דרישותינו אליכם בע"פ ובכתב, לא המצאתם
- 26 לנו את הערבות הבנקאית כמתחייב מן ההסכם (המהווה תנאי לתשלום
- 27 המקדמה).
- 28 3. למרות שניתנה לכם על ידינו אורכה מספקת לביצוע התחייבויותיכם, לא
- 29 נעניתם לדרישותינו ואף לא טרחתם להשיב לפקס/מכתב שלנו מיום
- 30 10.1.96.



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 4. לאור הנ"ל ומאחר והפרותיכם את ההסכם גורמות לנו נזק מתמשך, וכדי
- 2 להקטין את נזקינו אנו מודיעים בזה, כי אנו מפסיקים את ההתקשרות בינינו
- 3 עפ"י ההסכם ואנו מוסרים את ביצוע העבודות לספק אחר, שיוכל לעמוד
- 4 בהתחייבויותיו החוזיות.
- 5 5. כמובן שאין אנו משחררים אתכם מן האחריות לכל הנזקים שנגרמו
- 6 וגם/או שיגרמו לנו בעתיד כתוצאה מהפרותיכם את ההסכם ואנו שומרים
- 7 לעצמנו את כל הזכויות להיפרע מכם בגין כל הנזקים שלנו לאחר שיתגבשו
- 8 סופית" (נספח כד' לכתב התביעה המתוקן).
- 9

התובעת דחתה את הודעת הביטול והודיעה לנתבעת ב- 25.1.96 :

- 11 "אנו ממשיכים ופועלים עפ"י ההסכם וערוכים לביצוע העבודות כפי
- 12 שסוכם". (נספח כח' לכתב התביעה המתוקן).
- 13

עובד והתובעת שהגיעו לעבודה באתר הבנייה, גורשו מהמקום על ידי נציג הנתבעת :

- 15 "הוציאו אותם מהשטח, שלחו אותם הביתה. אמרו להם אל תכנסו לאתר...
- 16 שביטלו את ההסכם ושנצא מהשטח" (פר' מ14/3/2000 - בעמ' 18).
- 17

ב- 10.2.98 חתמה הנתבעת עם חברת אלומאייר בע"מ על חוזה לביצוע עבודות האלומיניום בפרויקט. בסעיף 9 לחוזה ההתקשרות (נספח ה' לכתב התשובה), צוין :

- 20
- 21 "הקבלן מתחייב למסור לחברה לחשבון ליווי בבל"ל סניף 844 כפר שמריהו
- 22 (להלן: "הבנק") את הערבויות כדלקמן: א. ערבות ביצוע ע"ס 400,000 ש"ח.
- 23 ב. ערבות בנקאית לשנת בדיק לפי היקף העבודות כפי שיקבע בחשבון
- 24 הסופי."

לטענת התובעת נודע לה עוד בדצמבר 1995 כי הנתבעת מנהלת משא ומתן עם חברת אלומאייר. 26 העדות עולה בקנה אחד עם דברי מר משה יונת ממנהלי הנתבעת (עמ' 58 ו63 - לפרוטוקול 27 מיום 15/3/2000):

- 28 "...אני חושב שרק מאמצע דצמבר מתי שראינו שיש בעיות אנחנו התחלנו
- 29 לחשוב, לדבר עם כמה, לנתח כמה אפשרויות, אבל ממש להתחיל לדבר
- 30 בעניין תכלס בעניין עבודה זו, זה היה לקראת סוף דצמבר"
- 31



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

מוסכם כי הנתבעת שלחה הודעה המבטלת את החוזה ומסרה את ביצוע העבודות לחברה אחרת. סיבת הביטול דרישה לערבות בנקאית ניתנת להסבה, שלא נענתה. בסיכומיה טוענת הנתבעת כי הדרשה לערבות בנקאית מסוג זה, כלולה בסעיף 5 לחוזה. מוסיפה הנתבעת כי ערבות בנקאית ממילא ניתנת להסבה על פי דין, שכן מדובר בהמחאת זכות שאינה צריכה להסכמת החייב, זולת אם פשללה או הוגבלה עבירותה לפי דין (סעיף 1 לחוק המחאת חיובים, תשכ"ט 1969). מכאן כי הנוסח הנדרש על ידה מובן מאליו ולגיטימי.

כמו כן היא טוענת כי ביטלה את החוזה עקב איחור התובעת בביצוע העבודות, המשולות לדבריה לקונטרט. השתהות של אחד מנגני התזמורת עלול לשבש את ביצוע היצירה כולה. הנתבעת נאלצה להתקשר עם חברת אלומאייר בע"מ, שהיא חברה מובילה בתחום האלומיניום וכתוצאה מחילופי קבלת האלומיניום נגרמו לה נזקים, אותם תבעה בתביעה שכנגד.

11

ד"ר:

אלה הנתבעת העומדים להכרעה בתביעה ובתביעה שכנגד:

א. האם בוטל החוזה כדין על ידי הנתבעת.

ב. האם הופר החוזה ע"י התובעת, הפרה המזכה את הנתבעת בפיצויים.

16

פרק א'

נושא הבטחונות הוסדר בסעיפים 5-7 לחוזה. אנו עוסקים בערבות לביצוע מקדמה. סלע המחלוקת בעניינו - הסיפא לסעיף 5:

20 "ערבות בנקאית בנוסח שיאושר ע"י הבנק והחברה".

21

הטקסט כולל שני רכיבים:

א. המצאת ערבות בנקאית.

ב. אישור נוסח הערבות על ידי הבנק והנתבעת.

25

לא נאמר דבר בחוזה לגבי עבירות הערבות הבנקאית.

27

מוטל עלינו לדלות את אומד דעת הצדדים ממילות הטקסט:

"בנוסח שיאושר ע"י הבנק והחברה", כשאנו מצוידים בעקרונות הפרשנות של השיטה.

סעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973:



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1
- 2 "25. פירוש של חוזה
- 3 (א) חוזה יפורש לפי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהיא משתמעת מתוך
- 4 החוזה, ובמידה שאינה משתמעת ממנו - מתוך הנסיבות.
- 5 (ב) חוזה הניתן לפירושים שונים, פירוש המקיים אותו עדיף על פירוש
- 6 שלפיו הוא בטל.
- 7 (ג) ביטויים ותניות בחוזה שנוהגים להשתמש בהם בחוזים מאתו סוג
- 8 יפורשו לפי המשמעות הנודעת להם באותם חוזים.
- 9 (ד) "...
- 10
- בע"א 4628/931 מדינת ישראל נ' אפרופים שיכון ויזום (1991), פ"ד מט (2) 265, נאמר מפי הנשיא ברק
- 12
- 13 "כל שנקבע בסעיף 25 (א) לחוק החוזים, הוא כלל הכרעה לפיו תוקף פרשני
- 14 יינתן בראש ובראשונה לאומד הדעת המשתמע מתוך החוזה; ורק אם אומד
- 15 דעת כזה אינו משתמע ממנו - מתוך הנסיבות. על כן, אם ניתן וראוי להיעזר
- 16 בנסיבות החיצוניות לחוזה כדי להבין את אומד הדעת של הצדדים כפי שהוא
- 17 משתמע מתוך החוזה, יש לעשות כן" (עמוד 310).
- 18
- מן הצטט של לשון סעיף 5 לחוזה אנו למדים כי הושגה הסכמה בדבר דרישת אישור נוסח הערבות. עתה צבאים אנו לבדוק את היקף ההסכמה: האם ערבות מוסבת היא עניין של נוסח, כפי שטוענת הנתבעת, או עניין של מהות, כפי שגורסת התובעת שלא הסכימה להסבתה.
- 22
- כאשר אנו עוסקים בחוזה עיסקי, כפי שהמצב בענייננו, שומה עלינו:
- 24 "...לנסות ולרדת לסוף דעתם של בעלי ההסכם כאנשי עסק סבירים
- 25 המבקשים להשיג מטרה מסחרית משותפת". (ע"א 345/89 נאות דברת נ'
- 26 מעליות ישראל י.מ.ש. אילן ניהול והשקעות בע"מ, מו (3) 350, 355).
- 27
- בראשית נדרש למשמעותה של "ערבות בנקאית".
- הערצת הבנקאית איננה ערבות רגילה הנופלת בגדר ס' 1(א) לחוק הערבות, התשכ"ז 1967:-
- 30
- 31 "1. מהות הערבות -



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 (א) ערבות היא התחייבותו של אדם לקיים חיובו של אדם אחר כלפי אדם שלישי".
- 2
- 3
- ככלל היא נשלטת ע"י סעיף 16 לחוק:
- 5
- 6 "16. התחייבות לשיפוי -
- 7 התחייבות של אדם לשפות נושה בשל אי קיום חיובו של חייב כלפי הנושה,
- 8 כשהתחייבות אינה בבחינת ערבות, יחולו עליה סעיפים 3, 9, 11, 11, 12,
- 9 בשינויים המחויבים על פי העניין".
- 10 (ר' ע"א 529/78 איליט בע"מ נגד אלקו חרושת אלקטרו מכנית ישראלית בע"מ,
- 11 פ"ד לד(2) 13, 18; רע"א 1821/98 ניקו בדים נ' בנק דיסקונט, (טרם פורסם)).
- 12
- נהוג לראות בערבות הבנקאית "מכתב אשראי לשיפוי" ולהחיל עליה את דין עסקאות האשראי הדוקומנטרי (ע"א 5717/91 מליבו ישראל בע"מ נ' אז-דז טרום (1973) בע"מ בפירוק ואח', נ (2) 695,685; וכן ד' ששון, מ' יפרח, א' שנקר, אשראים דוקומנטריים - היבטים מעשיים ומשפטיים, (שוקן - 1996), 60).
- תכלית ערבות זו - לבודד במידת האפשר את ההתחייבות לשיפוי מעסקת היסוד, כך שההתחייבות תהא עצמאית ותקנה בטחון כלכלי רחב ככל הניתן:
- 19 "...הצדדים רוצים להבטיח, כי אם יפר אחד הצדדים את חיוביו בעסקת היסוד
- 20 תהיה למשנהו דרך פשוטה וקלה שיכול לעשות בה שימוש כדי לקבל סכום כסף
- 21 קבוע ומוסכם בגין אותה הפרה." (ד' ששון, מ' יפרח, א' שנקר, אשראים
- 22 דוקומנטריים - היבטים מעשיים ומשפטיים, (שוקן - 1996), 61 וכן ע.א. 300,255/8923 פרדו ואח' נ' מ"י מו (5) 641, 652).
- 24
- טענת 22 הנתבעת כי ערבות בנקאית ניתנת להסבה מכוח סעיף 1 לחוק המחאת חיובים, התשמ"ט 1969-, הפוטר את הנושה מקבלת הסכמת החייב, נכונה חלקית בלבד, שכן הסיפא מאפשר התניה על המחאה:
- 28 "1 המחאת זכות -
- 29 (א) זכותו של נושה, לרבות זכות מותנית או עתידה לבוא, ניתנת להמחאה
- 30 ללא הסכמת החייב, זולת אם נשללה או הוגבלה עבירותה לפי דין, לפי מהות
- 31 הזכות או לפי ההסכם בין החייב לבין הנושה." (הדגשה - ר.א.).



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

1

בנוסף כתב הערבות של בנק הפועלים נשללת העבירות. ערבות בנוסח זה הייתה מוכנה התובעת להמציא בכל עת, אולם הנתבעת סירבה לאשרו. אין ספק כי בעת כריתת החוזה, לא נתנו הצדדים דעתם לסעיף 1 לחוק המחאת חיובים, התשכ"ט 1969-, ולא הושגה הסכמה סובייקטיבית בנושא העבירות. המחלוקת נתגלעה לאחר חתימת החוזה, לאור עמידת הנתבעת על דרישתה להסבת הערבות לבנק המלווה. השאלה - האם ההסכמה לאישור נוסח הערבות כוללת דרישה לערבות שעבירותה לא הוגבלה, תוכרע על פי אופי ההתקשרות הכלכלית ומרכיביה (ע"א 300,255/89 שם בעמ' 650).

9

עדי הנתבעת, מר קליין ומר פורייס, העידו כי מעולם לא נתנו ערבויות מסוג זה וכי לא עלה על דעתם בעת כריתת החוזה, כי הם נדרשים להמציא ערבות מוסבת לבנק. (פרוט' מיום 14.3.2000 בעמ' 13, 76). עם קבלת דרישת הנתבעת, שהוצגה כתנאי לתשלום המקדמה, פנו אל הבנק שלהם בעניין זה. הברור בבנק הפועלים העלה כי לשם המצאת ערבות מוסבת על התובעת להעמיד בטוחות בסכום המקדמה. (פרוט' מיום 14.3.2000 בעמ' 14, 39, 76).

15

מר קליין הדגיש:

- 17 "ולא הייתה בנוסח שהבנק שלנו אישר. זה לא היה בנוסח שלכם, והסיבה היא, שמהות הערבות השתנתה פה, לא הנוסח. נוסחים יש הרבה נוסחים, המהות השתנתה פה" (פרוט' מיום 14.3.2000 בעמ' 39).

20

כאן זמקום להתעכב על משמעותו הכלכלית של היסב הערבות. הוגשו שתי חוות דעת מומחים בנושא זה. שני המומחים נחקרו.

מר צעזע גינבורג מטעם התובעת ומר משה טאקו מטעם הנתבעת, הסבירו כל אחד בדרכו, תכליתה של הערבות הניתנת להעברה:

25

א. 26 חוות דעתו של מר מ. טאקו:

- 27 "ההסבר בבסיס דרישת הבנק המלווה את הפרוייקט הוא פשוט.
28 הבנק המלווה את הפרוייקט הוא שמשלם בפועל את המקדמות לקבלני
29 המשנה מתוך חשבון הליווי. הערבות הבנקאית שנדרש קבלן המשנה
30 להנפיק באה להגן על הבנק, בין היתר מפני אפשרות לפיה מקבל הערבות



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 (במקרה שלנו שגיא) יממש את הערבות ללא ידיעת הבנק ומבלי שיעביר את
- 2 כספי המימוש לחשבון הליווי". (עמוד 2).
- 3
- 4 ב. חוות דעתו של מר ב. גינזבורג:
- 5 "משמעות הסבה זו היא שהצד השלישי, סניף בל"ל בכפר שמריהו במקרה
- 6 זה, רשאי לממש את הערבות בכל עת שערבות זו בתוקף.
- 7 במילים אחרות, לו חברת יסודות מערכות אלומיניום בע"מ הייתה ממציאה
- 8 ערבות בנוסח שדרשה חברת שגיא י.א. להנדסה בע"מ, היא הייתה עלולה
- 9 לחשוף עצמה למצב שבו סניף בל"ל כפר שמריהו יחליט לממש את הערבות
- 10 בכדי לממש חובות והתחייבויות של חברת שגיא י.א. להנדסה בע"מ כלפיו".
- 11 (עמ' 3).
- 12

שני לזמומחים הסכימו כי ערבות מהסוג הנדרש על ידי המשיבה, שונה מהערבות הבנקאית המקובלת. תכליתה להוות בטוחה עצמאית בידי הבנק המלווה, המתחייב לממן את העסקה שקשה הלקוח, במקרה זה פרויקט הבנייה של הנתבעת. הערבות המוסבת לבנק נכללת ברשימת הנכסום הפיננסיים שמקומם באובליגו של הלקוח ומצטרפת בדרך זו אל הבטוחות לליווי הפרויקט. מקובל לדרג אותה בדרגת סיכון גבוהה יותר.

18

הנתבעת ייחסה חשיבות רבה לעדותה של פקידת בנק לאומי הגב' כהן, אשר ליוותה את פרויקט הבנייה בסניף הבנק בכפר שמריהו ונפגשה עם נציגי התובעת. לדבריה דובר בפגישה בערבות ביצוע כנגד המקדמה, דהיינו ערבות המוגבלת לסכום המקדמה. אשר להסבת הערבות אמרה העדה:

22 "זה שערבות מוסבת, לא שייך לסוג הערבות". (פרוטוקול 10.4.00 עמ' 4).

23

העדה הסבירה כי ערבות לביצוע מקדמה היא בעלת סיכון גבוה יותר, ומשום כך נדרשים ע"י הבנק בטוחות טובים יותר (עמ' 4 לפרו', מ- 10/4/00).

לשאלת בית משפט השיבה העדה, כי הנוסח הנדרש על ידי הבנק המלווה, ידוע לנתבעת והיא נהגה להצטרף בפני קבלני המשנה. הוכח כי נוסח הערבות הכולל הסבה לבנק (ת10/), לא הוצג לתובעת אלא לאחר חתימת החוזה:

29 "ש. אתה הסכמת אתם על מקדמה של 2 מיליון, זה מה שאתה אומר?"

30 ת. כן



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 ש. והמקדמה הזאת אתה ידעת שהם צריכים אותה כדי להביא את
- 2 החומרים, נכון?
- 3 ת. נכון.
- 4 ש. זה נכון שאתה לא הצגת בפני יסודות, אתה לא הצגת בפניהם את כתב
- 5 הערבות שאבא שלך הציג בפניהם, נכון?
- 6 ת. נכון. "פרוט' מיום 15/3/00 בעמ' 82).
- 7

ערבאת בנקאית הניתנת להעברה דומה למכתב אשראי "עביר" (transferable) שעליו נאמר:

- 9
- 10 "בעוד שבהמחאת הזכות לתשלום נוטל המוטב המקורי חלק חשוב בעסקה,
- 11 שכן עליו מוטל להציג את המסמכים, הרי שבהעברת מכתב האשראי עלול
- 12 להיווצר מצב, שבו המוטב המקורי יוצא כליל מן התמונה. ברור כי מרגע
- 13 שביקש המבקש להוציא מכתב אשראי עביר, נוטל הוא על עצמו את מלוא
- 14 התוצאות המשפטיות הנובעות מכך, שצד שלישי נכנס לנעלי המוטב. גם
- 15 הבנק - מרגע שהסכים להוציא מכתב אשראי עביר וליטול על עצמו בכך את
- 16 הסיכון שצד שלישי בלתי ידוע, הוא שיגיש את המסמכים האמורים להיות
- 17 בטוחה בידי הבנק - נוטל על עצמו לכאורה התחייבות לבצע את ההעברה
- 18 לפי הוראות המוטב המקורי ולשאת בכל התוצאות המשפטיות הנובעות
- 19 מכך". (דוד מ' ששון, מאיר יפרח, אורלי שנקר, אשראים דוקומנטריים,
- 20 מהדורה שניה עמ' 87).
- 21

אמנם בהסבת הערבות לבנק המלווה, אינה מגדילה את סכום הערבות של 2 מיליון ש"ח, אולם היא מגדילה את סיכון הבנק הערב, בהיותה התחייבות אוטונומית לשיפוי, הנכנסת למאגר הבטוחות שמעמידה הנתבעת לבנק המלווה פרויקט בהיקף של 60 מיליון ש"ח. הסיכוי למימוש הערבות ע"י הבנק המלווה גדל בנסיבות אלה והוא המעלה את רף הסיכון. התועלת לא הייתה מודעת בעת כריתת החוזה, לדרישת ההסבה לבנק המלווה על משמעויותיה הכלכליות.

המקדמה נועדה למימון חומרי הבנייה וראשית ביצוע ההזמנה. הערבות לביצוע המקדמה באה לפקוע שימוש בכספי המקדמה לתכלית הראויה. כוונת הנתבעת להפיק תועלת נוספת מהערבות



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

כבטוחה כלפי הבנק המלווה, זרה לתכלית זו. מכאן כי אישור נוסח הערבות, שעליו הוסכם בסעיף 5 לתצה, לא כלל דרישה אולטימטיבית לערבות שתועבר לבנק. זאת ועוד, ניתן היה להתנות על הסבת הערבות בגוף החוזה, כפי שנעשה הדבר בהתקשרות עם אלומאיר.

אין מחלוקת כי החוזה נוסח על ידי הנתבעת ומקובל עלינו כי ספק במשמעות תניה מתניותיו יפורש נגד המנסח (ע"א 191/85 מדינת ישראל ואח' נ' חברה נווה שוסטר ואח', מב (1) 531, 581). פרוש המביא לקיומו של חוזה עדיף על זה המביא לתוצאה של ביטול. (סעיף 25(בי) לחוק התרופות וחוזם וע"א 391/80 לסרסון ואח' נ' שיכון עובדים בע"מ פד"יי לחי (2) 255, 237).

אף אם נצא מנקודת הנחה כי בסעיף 5 התובעת התחייבה להמציא ערבות שתועבר לבנק המלווה, ייאמץ כי סירובה להפקיד ערבות בנקאית, שאינה כוללת שלילת עבירות (סעיף 1(א) סיפא לחוק המחמת חיובים, תשכ"ט 1969-), אינו מהווה הפרה יסודית של החוזה.

המבצע לקביעת יסודיות ההפרה הוא אובייקטיבי:

- 13 "כדי להחילו אנו מתבוננים - כחכמים לאחר מעשה - בהפרה שאירעה
- 14 וּבְתוֹצְאוֹתֶיהָ. לאחר מכן, אנו חוזרים בעיני רוחנו אל מעמד עריכת החוזה
- 15 ומעניקים לאדם הסביר - הניצב בנעלי הנפגע - ידיעה נבואית אודות ההפרה
- 16 העתידה להתרחש ותוצאותיה: ואז אנו מקשים: האם אתה, האדם הסביר,
- 17 היית מתקשר בחוזה נוכח ראייה מראש של הפרה ותוצאותיה? כאשר
- 18 התשובה ההיפותטית, לשאלה היפותטית זו היא שלילית, בפנינו הפרה
- 19 יסודית" (גבראלה שלו, דיני חוזים, מהדורה שנייה, 548).

20

מפריעת הראיות עולה התמונה הבאה: התובעת הסתמכה על התחייבות הנתבעת לשלם מקדמה בסך 2,000,000 ש"ח כנגד ערבות בנקאית בסכום זה לביצוע מקדמה. יחד עם זאת, נערכה לביצוע ההוצאה היוקרתית, על-פי החוזה. הנתבעת, מאידך, לא הייתה מרוצה מההתקשרות עם התובעת וחילצה דרכים להשתחרר מהחוזה.

בעוֹשֵׁי שְׁנַיִם יוֹנָת, מהנדס אזרחי ואיש שטח, עסק בהשלמת המשא ומתן לקראת כריתת החוזה וחתם עליו, העביר אביו משה יונת, בקורת על התנאים הפיננסיים, שלא נראו לו.

27

- כך עברי ניב יונת ממנהלי הנתבעת ובעל מניות:

29



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 "אני ויתרתי ליסודות על ערבות הביצוע. אני הרשיתי להם לתת נייר במקום
- 2 ערבות בנקאית לביצוע... אני לא רשאי לוותר על ערבות פיננסית כי זה לא
- 3 בידי מול הבנק, אבל ערבות ביצוע זה בידי אני ויתרתי להם עליה".
- 4 (פרוטוקול מיום 15/3/2000 בעמ' 80).
- 5

לשאלת בית משפט: מדוע בוטל החוזה ע"י הנתבעת, השיב ניב יונת:

- 7
- 8 "זה היה ברור שהם לא יכולים להרים את החוזה הזה. זה היה ברור. הם לא
- 9 יכולים לקנות את חומר הגלם, הם לא יכולים להתחיל לבצע. הניסיון לתת
- 10 להם מקדמה של 2 מליון שקל שעליה ירימו את החוזה לא הולך, כי מקדמה
- 11 בעצמה דורשת ערבות והערבות דורשת אובליגו, אם אין להם אובליגו, מאפס
- 12 יוצא אפס. זה לא הולך. אז אנחנו חיכינו, ינואר, דצמבר, זה היה ברור שזה
- 13 לא הולך אז הפסקנו."
- 14 (עדות ניב יונת - פרוטוקול מיום 15/3/2000 בעמ' 82, 83, 93-).
- 15

התובעת השתדלה להתקדם בביצוע המטלות ולא הפסיקה פעילותה על אף עיכוב המקדמה - להיפך, יזמה הידברות והראתה רצון טוב להתגבר על המשבר ביחסים עם הנתבעת. על כך יעידו המסמכים 3/ת, 5/ת, 6/ת המלמדים על מעורבות רבה של התובעת בביצוע החוזה. המהנדס המפקח על הבניה, מר יהודה לאון שהעיד מטעם הנתבעת, נפגש עם נציגי התובעת לא אחת בענייני הפרוטוקט. (פרוטוקול מיום 15/3/00 בעמ' 51).

21

בע"א 187/82 א' רובין ואח' נ' י' זהר ואח', מה (5) 824, אומר הנשיא שמגר:

- 23 "לטעמי, אחד השיקולים המרכזיים לצורך איפיונה של הפרת חוזה בנייה,
- 24 המתבטאת באי השלמת הבנייה במועד, כהפרה שאיננה יסודית, הינו
- 25 אינטנסיביות המאמצים שהושקעו לקיום החוזה על ידי הצד המפר וטיבם
- 26 של מאמצים אלו." (בעמ' 833).

27

מאמצי התובעת לא נשאו פרי.

29



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

מר משה יונת העיד כי החברה דורשת ערבויות מוסבות לבנק המלווה כדבר שבשגרה מכל קבלני המשנה שעמם היא מתקשרת. לראיה הגישה ערבויות בנקאיות שונות (נ2, ו- נ3, א-1), אולם חוזי ההתקשרות עם קבלני המשנה הללו לא הוצגו.

בת.א. (ת"א) 551/94 טלדור שירותים טכניים בע"מ נ' חברת נתיבי איילון בע"מ, פס"מ נה (2) 315, מציינו התייחסות לנושא הערבות המוסבת. בעניין זה דובר בפסילת הצעתה של חברת טלדור על הצף במסגרת מכרז של חברת נתיבי איילון, בשל התוספת "ערבות זו אינה ניתנת להעברה ו/או הסבה" בכתב הערבות שהמציאה. על אף שלתנאי המכרז צורף נוסח הערבות ונקבע מפורשות:

8 " ... הערבות תהא ערוכה על פי הנוסח המצ"ב כנספח א' להזמנה בלבד."

9

כב' משופט א' שטרנברג לא ראה בתוספת לכתב הערבות משום עילה לפסילת הצעתה של חברת טלדור:

12 "גם התוספת, שהוסיף הבנק בדרך השגרה, על הגבלת זכות ההעברה או

13 ההסבה של הערבות, בוודאי לא היתה חשובה ל"טלדור" (שם בעמ' 328).

14

התובעת פנתה אל הנתבעת ב-8.1.96 בדרישה להעביר את המקדמה ללא דיחוי נוסף:

16 "ואנו נמציא לכם ערבות על פי ההסכם".

17

בתשובה למכתב זה ב-10.1.96 נאמר כי תשלום המקדמה מותנה בקבלת ערבות בנקאית בנוסח שיאושר על ידי הבנק והחברה וכי הערבות קודמת לתשלום המקדמה:

20 "ערבות בנקאית אפשר לשלם את המקדמה ולא להיפך, כפי שאתם

21 דורשים".

22

הנתבעת נמנעה להזכיר את המילים "ערבות מוסבת" או "ניתנת להסבה" במכתביה אל התובעת:

24 "במידה ולא תמסרו לנו את הערבות בזמן הנדרש, או לחילופין, לא תתחילו

25 בביצוע העבודות עד יום שני, 15.1.ש.ז. אנו נראה בזה הפרת ההסכם (סעיף

26 6א' לנספח ב') ונפעל בהתאם".

27

בהוצאת ביטול החוזה מה-18/1/1996 נקשר הביטול באי המצאת ערבות בנקאית. הטענה בדבר איחול בביצוע העבודות, נולדה עם הגשת התביעה הנגדית לפיצויים בגין הפרת החוזה.



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

אף ותטענה כי הנתבעת נתנה אורכה לתובעת עד ינואר 1996, אינה מדויקת. ניב ומשה יונת הודו בחקירה נגדית כי עוד בדצמבר 1995 החלה הנתבעת בניהול משא ומתן עם חברת אלומאייר שהתליפה את התובעת. החוזה עמה נכרת ב-10.2.96.

זאת ועוד, עדי הנתבעת העידו על מצבה הכלכלי האיתן וכי לא נזקקה בפועל למימון המקדמה על ידי תבנק המלווה (פרוטוקול מ- 15/3/00 עמ' 22).

אף שצבה הכלכלי של התובעת לא היה רעוע. מנהלי התובעת מנו רשימה של עבודות בהיקף נכבד. מדובר במפעל לעבודות אלומיניום בשליטתו של מושב יסודות, אגודה שיתופית, הערבה לחיובי המפעל. (פרוט' מ- 14/3/00 עמ' 17 ו 73-).

אם כך, מדוע עמדה הנתבעת במשנה תוקף, על דרישת הערבות המוסבת לבנק ולא הסתפקה בערבות בנקאית לפקודתה, בגובה המקדמה. התנהגותה מעלה ספק לגבי תום הלב של הנתבעת בקיום החוזה (סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973-). חובת תם הלב חלה אף כאשר החוזה הופר (גבריאלה שלו, דיני חוזים, מהדורה שניה, עמ' 48), אולם נראה כי לא כך נהגה הנתבעת כלפי התובעת, בעשותה שימוש במחלוקת לגבי הערבות הבנקאית, כדי להביא לביטולו החד צדדי.

לאות ושיקולים אלה התשובה לשאלה ההיפותטית - האם האדם הסביר היה מתקשר בחוזה נוכח ראיות מראש של ההפרה - היא בחיוב.

דברי סיכום:

התובעת לא הפרה את סעיף 5 לחוזה, שכן לא הייתה הסכמה על הפקדת ערבות מוסבת לבנק המלווה. מכאן כי ביטול החוזה על ידי הנתבעת היה שלא כדין.

ברם סוף אף אם נגיע למסקנה כי סעיף 5 כולל הסכמה לערבות הניתנת להסבה, הרי לא מדובר בהפרה יסודית של החוזה, המזכה בביטול. בנסיבות המקרה על הנתבעת לפצות את התובעת על נזקיה (ע"א 1480, 1315/90 רנן ואח' נ' אופיר ואח', פ"ד מח (2) 687, 694).

23

פירושים:

בסעיף 48 לכתב התביעה מפרטת התובעת את נזקיה:

26

ש"ח	52,136	א. בגין עלות הזמנת המטריצות, סך של
ש"ח	44,902	ב. בגין עמלת הוצאת ערבות בנקאית, סך של
ש"ח	300,000	ג. בגין מניעת רווח, סך של
ש"ח	1,500,000	ד. בגין שיתוק המפעל לתקופה של חצי שנה סך של



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

1. ה. בגין פגיעה במוניטין התובעת, סך של 150,000 ש"ח

2

הנזקים מוכחים וצריכים להוכחה (תקנה 84 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד 1984). לטענת התובעת, לא הוכיחה התובעת נזקים כתוצאה מביטול החוזה. אשר להוצאות בגין תשלום פיצוי פיטורין לכ-30 פועלים, לא נתבעו הוצאות אלה בכתב התביעה המתוקן (מה-1/3/99) ואין מקום לפצותה בפריט זה. חברת אלומאייר ביצעה את העבודות באמצעות עשרים פועלים בלבד (פרוטוקול מה- 15/3/00 עמ' 75).

כבר צאן המקום לקבל את טענה זו של התובעת ולדחות את תביעת הפיצויים בגין פיטורין של עובדים. נאמנה עלי עדות מר ניב יונת כי ניתן היה לבצע את העבודה באמצעות כ-20 עובדים, כפי שהצד נעשה ע"י חברת "אלומאייר". התובעת הוכיחה כי העסיקה 20 פועלים קבועים במפעל, לפני גבלת העבודה וללא קשר עם ההתקשרות נשוא הענין.

12

13 דיון

על מנת לזכות בפיצויים, על התובעת לעמוד בתנאי סעיף 10 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א 1970:-

16 "הנפגע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב הפרה ותוצאותיה

17 ושהמפר ראה אותו או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה,

18 כתוצאה מסתברת של הפרה."

19

הסעף דורש שני מבחנים לגיבוש הזכות לפיצויים:

1. 21 מבחן הסיבתיות - המאתר תחילה את הנזקים שנגרמו ע"י הפרה.
2. 22 מבחן הצפיות - המייחד את הנזקים הצפויים, שבגינם מוטלת אחריות. (ע"א 355/80 נתן 23 אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע בע"מ, פד"י ל"ה (2) 800, 807; גבריאלה שלו, דיני 24 חוזים, (מהדורה שניה), דין - תשנ"ה, בעמ' 577).

25

נבחנת הנזקים הנטענים לאור מבחנים אלה:

מטרצות:

במסגרת ההגנה על אינטרס ההסתמכות דורשת התובעת את הוצאות המטריצות שהכינה לקראת הפרצקט:



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

- 1 "פיצוי בגין הוצאות שהוצאו בהסתמך על ההתחייבות לקיום החוזה מהווה
- 2 פיצוי בגין אינטרס ההסתמכות ("reliance interest"), המעמיד את
- 3 המתקשר במצב בו היה נתון אלמלא נכרת החוזה. זאת להבדיל מפיצוי בגין
- 4 "אינטרס הקיום" ("expectation interest"), המעמיד את המתקשר במצב
- 5 בו היה נתון אילו קיים, כלומר - אלמלא הופר החוזה" (ע"א 4021,3666/90
- 6 מלון צוקים בע"מ נ' עיריית נתניה; עיריית נתניה נ' מלון צוקים בע"מ, פ"ד
- 7 מו (4) 45, 56).
- 8

הזכות לתבוע פיצויי הסתמכות לצד פיצויי קיום הוכרה בפסיקה (ע"א 4021,3666/90 שם).
ברם התובעת לא תהא זכאית להחזר הוצאות בגין המטריצות שהוכנו בהסתמך על ההתקשרות
החוזית אם תפוצה על הפסד רווחים, המעוגנים באינטרס הקיום. הרווח מגולם לאחר ניכוי
הוצאות. מכאן שאין מקום לפסוק פיצוי הן בגין הוצאות והן בגין הפסד רווחים:

- 13
- 14 "כך ברור, שאם מבקש הנפגע פיצויים עבור הפסד רווחים שנגרם לו, לא
- 15 יוכל הוא לזכות, בעת ובעונה אחת, בפיצויים עבור ההוצאות שהיה עליו
- 16 להוציא כדי לקיים את חלקו שלו בחוזה; שכן אין הוא זכאי הן למחיר והן
- 17 לממכר" (דוד קציר, תרופות בשל הפרת חוזה, (חלק ב), "תמר" - 1991, בעמ'
- 18 898).
- 19

עמלח/ערבות בנקאית:

הערבגת הוצאה לאחר הודעת הביטול ששלחה הנתבעת. אומנם ביקשה התובעת במעשה זה להפגין
את צבונותה לקיום החוזה אולם התכלית הוחמצה. בנסיבות אלה אין לחייב את הנתבעת
בהוצאות הערבות הבנקאית.

24

הפסד רווחים:

לטענת התובעת צפתה רווחים מהפרוייקט בסכום של 300,000 ש"ח, אשר נמנעו כתוצאה מסתברת
מביטול החוזה על ידי הנתבעת וסילוקה משטח הפרוייקט.
לטענת הנתבעת, לא הביאה התובעת כל אומדן על הפסד רווחים ועל כן אינה זכאית לפיצוי בגין
ראשטק זה.



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

אכן, ועל התובע פיצויים מכוח סעיף 10 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, להופיח את נזקו, אולם:

- 3 "....באותם מקרים אשר בהם - לאור טבעו ואופיו של הנזק - קשה להוכיח
- 4 בדייקנות ובוודאות את מידת הנזק ושיעור הפיצויים, אין בכך כדי להכשיל
- 5 את תביעתו של הנפגע, ודי לו שיביא אותם נתונים, אשר ניתן באופן סביר
- 6 להביאם, תוך מתן שיקול דעת מתאים לביהמ"ש לעריכת אומדן להשלמת
- 7 החסר...". (ע"א 355/80 שם בעמ' 809).
- 8

בענייננו, לא הוגש תחשיב מטעם התובעת לאומדן הרווחים, אולם ניתן ללמוד על הרווח הצפוי מן הראיות שהונחו בפני בית המשפט.

מר קליין העיד מטעם התובעת, על רווח בשיעור של כ-20%, (פרוטוקול מיום 14/3/00 עמ' 22), המתאים לתקופה של "פרוספריטי". עדות זו לא נתמכה בתחשיב, או בחוות דעת. שמענו מפי מר משה יונת על אחוזי רווח מקובלים:

- 14 "כל אחד לפי החשבון שלו, אנחנו מסתפקים ברווח מתחת ל-5% ואם אני
- 15 הייתי יודע שהם מרוויחים 20% הייתי לוחץ על מחיר שיורידו עוד 10%".
- 16 (פרוטוקול מ-15/3/00 עמ' 6).
- 17

כאן המקום ליקח בחשבון את השלב המוקדם של הודעת הביטול (10 לספטמבר - 18 לינואר 1996).

לאומדן העדים ובהתחשב בהיקף ההזמנה של כ-3,500,000 ש"ח (סעיף 9 בחוזה ת/2), סביר לצפות רווח של 10% ואף של 20% כפי שהעידו עדי התובעת. הסכום שנתבקש בגין ראש נזק זה בכתב התביעה 300,000 ש"ח (8.57% מהשווי החוזי של הפרוייקט). התובעת תפוצה בסכום זה.

23

שיתוק המפעל:

לא שבנעתי כי שיתוק המפעל ל-6 חודשים היה תוצאה ישירה של ביטול החוזה. מכל מקום אין לפצוא את התובעת על שיתוק המפעל למשך תקופת ביצוע הפרוייקט, כאשר היא מפוצה בגין הפסד רווחים.

28

מוניטין:



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

מוניטין מוגדרים כזכות קניינית. הפסיקה הכירה בפיצוי על נזק שנגרם למוניטין (ע"א 663/87 ד"ר צקוקה נתן נ' ציפורה גריינר ואח', מה (1) 104, 114), והגדירה אותו כנזק כללי:

3 "יתר על כן, במשפטים מסוג זה, אף לגבי נזק ממשי שלרוב לא ניתן למדוד
4 אותו במדויק, ניתנת יד חופשית למדי לבתי המשפט להעריכו או לקבעו על
5 דרך האומדן, בהתחשב עם כל נסיבות המקרה כפי שהוכחו במשפט" (ע"א
6 715/68 פרו פרו ביסקוויט (כפר סבא) בע"מ נ' ל. פרומין ובניו בע"מ ואח', כג
7 (2) 43, 50).

8

לא תובאו ראיות על שווי המוניטין של המפעל, לפני ההתקשרות עם הנתבעת.
על תפגיעה במוניטין של התובעת שמענו מפי מנהליה. אף אין ספק כי נגרמה לה אי נעימות רבה
ביחסיה עם ספק האלומיניום השוודי (נספח כטי' לכתב התביעה):

12

13 "I was certainly very surprised, negatively, when you told me that you
14 lost the project "Ministry of Agriculture".

15 As a professional, quality conscious and reliable partner we have
16 invested a great deal of time and money in the project and also
17 ordered in a large number of tools, approved by you, in order to
18 comply with the very short delivery times of the project.

19 ...

20 Based on your comments, it appears that the market you are pursuing
21 is not yet prepared to appreciate professional , quality conscious
22 and reliable suppliers such as Yesodot Maarachot Aluminium
23 Ltd. As a consequence of the development for the project
24 "Ministry of Agriculture" we might be forced to take another
25 standpoint concerning our future involvement in Israel"

26

המנהלים העידו על קושי בקבלת עבודות לאחר הביטול החד צדדי של החוזה, התובעת מעריכה
את תפגיעה ב150,000 ש"ח.



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

העד וצבי פורייס, מנהל הכספים של המושב ושל המפעלים שבשליטת המושב, העיד על היקף הפעילות:

3 "בסדר גודל של מעל 2,000,000 ש"ח לפחות כ-10 פרויקטים... במשך 4

4 שנים... המחזור שלנו היה בין 10 ל-12 מיליון שקל לשנה".

5

אשר לפגיעה אמר העד, כי אותה שנה הסתיימה במחזור של כ-4.5 מיליון ש"ח. (פרוטוקול מ-14/3700-14 עמ' 86).

8

אחת השיטות לחישוב מתבססת על פגיעה ברווח. על מנת להגיע לתוצאה מדוייקת יש להוכיח את ההוצאות הקבועות והמשתנות ולחשב רווח לפני מס. (פגיעה במוניטין והערכת הנזק, יצחק ליפבסקי - הליפי (רואה חשבון), רואה חשבון, חוב' 4-3, 289:288-).

בהעדר תחשיב או חוות דעת לחישוב הפגיעה, אפסוק לתובעת בראש נזק זה 35,000 ש"ח.

13

לסיכום:-

בגין נזק פסד רווחים

נזק ממוניטין

17

סה"כ

19

300,000 ש"ח

35,000 ש"ח

335,000 ש"ח

החובבישא הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד לתשלום בפועל.

21

תביעה שכנגד:

משנקבע, כי הנתבעת לא הייתה רשאית לבטל את החוזה וכי הודעת הביטול נשלחה שלא כדין, אין מקום לתביעה נגדית בגין ההתקשרות עם קבלן משנה חליף. אולם טוענת הנתבעת, כי התובעת אחראיבתביצוע ההזמנה וכי מסיבה זו בוטל החוזה. נדון בטענתה.

תורה לחוזים הפנימה את הגנת האשם התורם, שמקורה בדיני הנזיקין והכירה בה כהגנה העומדת למפגחחוזו כאשר הנפגע תרם באשמו לנזקיו. המלומד אריאל פורת בחיבורו **הגנת אשם תורם**

בדיני חוזים (מכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר, תשנ"ז1997-),

אומצי הגנת אשם תורם מביאה לידי חלוקת אחריות אופקית, להבדיל מחלוקת אחריות אנכית,

הנובעת מאחריות נפרדת לנזק, או חלקי נזק שונים (שם בעמ' 13,14).



בתי המשפט

תא 001597/97

בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו

בפני כב' השופטת רות שטרנברג אליעז

במקדה שלפנינו שלטה הנתבעת על מקורות המימון. על ידי עיכוב הזרמת 2,000,000 ש"ח כנגד ערבפת בנקאית לביצוע המקדמה, תרמה תרומה מכרעת (סעיף 65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]) לאיתור שהיא מייחסת לתובעת. כבר נאמר כי כספים אלה יועדו למימון רכישת חומרי הגלם ופעולות הכנה לקראת הרכבת משטחי האלומיניום באתר. עלתאומר הפסוק:

6 "תבן אין ניתן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו..." (שמות פרק ה, פסוק טז')

7

לא עלה בידי הנתבעת להוכיח כי בשלב המוקדם שבו שלחה את הודעת הביטול, כבר פיגרה התובעת בעבודות. הנתבעת היא אשר סילקה מהאתר את עובדי התובעת שבאו להרכיב את המשקופים. אף אם נניח כי לא הורכבו המשקופים בזמן, לא הוכח כי הנזק נגרם עקב איחור זה. המפגח על הפרוייקט, מר יהודה לאון, תלה את הקשיים והאיחור בסיוס הפרוייקט בגורמים שאינם קשורים לתובעת. האיחור נבע, לדבריו, משינויים מאוחרים במחיצות הפנימיות, ללא קשר לעבודות האלומיניום:

14 "ש. טוב. תגידי לי, כשאתה אמרת שהיה בלגן בבנין A אתה יכול רק להרחיב

15 בקשר לבלגן. ממה נבע הבלגן הזה?

16 ת. זה לא רלוונטי לעבודות האלומיניום, זה דבר שלא היה בציר הזמן..."

17 (פרוט' מה15/3/00 - בעמ' 52).

18

התוצאה הינה כי התביעה הנגדית נדחית.

20

לסיכום:

22

הנתבעת תשלם לתובעת 335,000 ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום הגשת התביעה + שכר טרחת עורך דין בסכום של 30,000 ש"ח צמוד כדין.

25

ניתן לציוס 16.5.00 בנוכחות ב"כ הצדדים.

27

רות שטרנברג אליעז, שופטת

28

d00159797a.1